

§ 93

Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen ja uhkasa- kon asettaminen Finn Stars International Osakeyhtiölle

HEL 2023-004342 T 11 02 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti seuraavaa koskien Finn Stars International Osakeyhtiön elintarvikelainsäädännön vastaista toimintaa.

Toimija

Finn Stars International Osakeyhtiö
Viherniemenkatu 1
00530 Helsinki
y-tunnus 2665491-8

Päävelvoitteet

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti antaa Finn Stars International Osakeyhtiölle seuraavat määräykset:

1. Toimijan tulee uusia ja kunnostaa huonokuntoiset lattia- ja seinäpin-
nat sekä kuluneet tiivisteet.
2. Siivouskomero tulee puhdistaa ja järjestää. Siivousvälineiden tulee
olla puhtaita ja hyväkuntoisia.
3. Elintarvikehuoneiston ulko-ovi tulee pitää suljettuna.
4. Elintarvikkeet tulee säilyttää suojattuina. Elintarvikkeita sisältäviä laa-
tikoita ei saa säilyttää suoraan lattialla.
5. Kylmäsäilytystä vaativat elintarvikkeet tulee säilyttää asianmukaisis-
sa lämpötiloissa.
6. Pakkaamattomia elintarvikkeita ei tule jäädyttää elintarvikehuoneis-
tossa.
7. Myynnissä olevissa pakatuissa elintarvikkeissa tulee olla säädösten
mukaiset suomen- ja ruotsinkieliset pakkausmerkinnät. Pakollisia pak-
kausmerkintöjä ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen
((EU) N:o 1169/2011) 9 artiklan mukaiset pakkausmerkinnät. Pak-
kausmerkinnät on esitettävä suoraan pakkauksessa tai siihen kiinnite-
tyssä etiketissä.
8. Suomeen toimitettavien naudan, sian ja siipikarjan raakaa lihaa tai
näistä valmistettua jauhelihaa sisältävien lähetysten mukana on oltava
erityistakuuasetuksen (EY) N:o 1688/2005 8 artiklan vaatima kaupalli-
nen asiakirja ja laboratorion tutkimustodistus (salmonella), mitkä pysty-

25.05.2023

tään esittämään viranomaiselle tarvittaessa.

9. Elintarvikkeet tulee olla tunnistettavissa ja jäljitettävissä. Elintarvikkeissa tulee olla riittävät tiedot tuotteesta sen jäljittämiseksi. Elintarvikkeet tulee pystyä jäljittämään jokaisessa tuotanto-, valmistus- ja jakeluvaiheessa periaatteella "yksi askel taaksepäin" ja "yksi askel eteenpäin". Jäljitettävyyys tulee pystyä todentamaan asianmukaisin dokumentein. Dokumentit ja elintarvikkeet tulee pystyä yhdistämään.

Uhkasakon asettaminen

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti asettaa elintarvikelain (297/2021) 68 §:n nojalla päävelvoitteiden (määräykset) tehosteeksi uhkasakot seuraavasti:

1. määräyksen tehosteeksi 10000 euroa
2. määräyksen tehosteeksi 2000 euroa
3. määräyksen tehosteeksi 2000 euroa
4. määräyksen tehosteeksi 2000 euroa
5. määräyksen tehosteeksi 2000 euroa
7. määräyksen tehosteeksi 20000 euroa
8. määräyksen tehosteeksi 5000 euroa
9. määräyksen tehosteeksi 5000 euroa

Uhkasakkojen yhteismäärä olisi 48000 euroa.

Uhkasakko voidaan tuomita uhkasakkolain (1113/1991) 10 §:n nojalla maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä.

Määräaika

Määräystä on noudatettava 14 päivän kuluttua päätöksen tiedoksi-saannista.

Täytäntöönpano

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää elintarvikelain 78 §:n nojalla, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Asiaan liittyvät taustatiedot

Finn Stars International Osakeyhtiön Hakaniemen lihakauppaan on tehty valvontasuunnitelman mukainen tarkastus 04.08.2022. Tällöin elintarvikehuoneistossa on havaittu runsaasti pinttyynyttä likaa pinnoilla

ja laitteissa sekä epäkohtia lattian ja muiden pintamateriaalien kunnossa. Seinien ja pakastimien tiivisteiden on havaittu tarvitsevan kiireellistä korjaustarvetta. Siivouskomeron on havaittu olevan likainen ja epäjärjestyksessä. Elintarvikehuoneiston lihakylmiön ja myymälän tilojen on todettu olevan tarkastuksen aikana erittäin täynnä. Elintarvikehuoneiston ulko-oven on havaittu olevan jatkuvasti auki, jolloin haittaeläimillä, kuten kärpäsilä, on suora pääsy huoneistoon. Kaikkiin myynnissä oleviin pakattuihin elintarvikkeisiin ei ole lisätty suomen- ja ruotsinkielisiä pakkausmerkintöjä. Korjaavat toimenpiteet on edellytetty tehtäväksi 22.08.2022 mennessä (liite 1 tarkastuskertomus).

Hakaniemen lihakauppaan on tehty uusintatarkastukset 30.08.2022 ja 09.03.2023, jolloin on todettu, ettei kaikkia epäkohtia ole korjattu määräraajojen puitteissa (liite 2 ja 3 tarkastuskertomus). Lisäksi uusintatarkastuksilla on havaittu epäkohtia elintarvikkeiden jäädyttämisessä ja eläinperäisten elintarvikkeiden jäljitettävyydessä, sillä toimija ei ole lähettänyt pyydettyjä jäljitettävyyssasiakirjoja.

Finn Stars International Osakeyhtiölle on vuodesta 2016 alkaen annettu useita elintarvikelain 55 §:n mukaisia määräyksiä samoista epäkohdista, kuten siisteydestä, elintarvikkeiden asianmukaisesta säilytyksestä ja pakkausmerkinnöistä. Lisäksi yritykselle on annettu elintarvikelain 61 §:n mukainen määräys elintarvikkeiden vähittäismyynnin keskeyttämisestä myymälän siisteyden ja pakkausmerkintöjen puutteen takia.

Toimenpiteiden toteuttamatta jättämisen ja tarkastuksilla havaittujen asioiden johdosta asia on tarpeen saattaa kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston käsiteltäväksi päävelvoitteiden antamiseksi sekä määrääjän ja uhkasakon asettamiseksi. Uhkasakon asettaminen kuuluu kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston toimivaltaan.

Kuuleminen

Finn Stars International Osakeyhtiötä on kuultu elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta, asetettavasta määrääjasta sekä uhkasakosta 17.04.2023 päivätyllä kirjeellä (liite 4).

Toimija ei ole antanut vastinetta määräraikaan mennessä.

Perustelut

Ympäristöpalvelut on todennut Finn Stars International Osakeyhtiön elintarvikehuoneistoon tehdyllä tarkastuksella, että toimija ei ole korjannut kaikkia tarkastuksilla havaittuja epäkohtia. Koska Finn Stars International Osakeyhtiö ei ole itse ryhtynyt toimenpiteisiin huoneistossa

havaittujen epäkohtien korjaamiseksi kehotuksista ja määräyksestä huolimatta, on epäkohtien korjaamiseksi tarpeen antaa elintarvikelain 55 §:ssä tarkoitettu määräys uhkasakolla tehostettuna.

Elintarvikelain 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä toimijan korjaamaan epäkohdan, jos:

- 1) elintarvike tai elintarvikekontaktimateriaali, elintarvikehuoneisto tai alkutuotantopaikka taikka elintarvike- tai kontaktimateriaalitoiminta voi aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai ne ovat muutoin elintarvikesäännösten vastaisia; tai
- 2) elintarvikkeesta tai elintarvikekontaktimateriaalista annetut tiedot voivat aiheuttaa vaaraa ihmisen terveydelle tai johtaa kuluttajaa harhaan. Elintarvikesäännösten vastaisuus on määrättävä korjattavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen ((EY) 852/2004, liite II luku I, V ja IX) mukaan elintarvikehuoneistot on pidettävä puhtaina ja hyvässä kunnossa sekä kaikki elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvat esineet, välineet ja laitteet on puhdistettava tehokkaasti ja tarvittaessa desinfioitava. Elintarvikehuoneistoissa on myös käytettävä asianmukaisia menetelmiä tuhoeläinten torjumiseksi. Hakaniemen liha-kaupassa oli huonokuntoisia, kunnossapidon tarpeessa olevia pintoja ja laitteita. Kaupan siivouskomero ja siivousvälineet olivat likaisia. Kaupan ulko-ovea pidetään jatkuvasti auki, mikä mahdollistaa haittaeläinten pääsyn elintarvikehuoneistoon.

Elintarvikelain 6 §:n mukaan elintarviketoiminnan on oltava sellaista, että tuotettavien, valmistettavien, säilytettävien tai käsiteltävien elintarvikkeiden turvallisuus ei vaarannu.

Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman asetuksen ((EY) N:o 852/2004 liite II, luku XI) mukaan raaka-aineita, valmistusaineita, puolivalmiita tuotteita ja valmiita tuotteita, joissa patogeeniset mikro-organismit saattavat lisääntyä tai joissa saattaa muodostua toksineja, ei saa säilyttää lämpötiloissa, jotka saattavat aiheuttaa terveysriskin. Kylmäketjua ei saa katkaista. Lyhytaikaiset poikkeukset lämpötilavaihteluksista ovat kuitenkin mahdollisia elintarvikkeiden käsittelyssä käytännön seikkojen vuoksi niiden valmistuksen, kuljetuksen, varastoinnin, esillepanon ja tarjoilun aikana edellyttäen, että tästä ei aiheudu terveysriskiä. Hakaniemen lihakaupassa lihaa säilytetään huoneenlämmössä elintarvikkeiden odottaessa kuljetusta asiakkaille, jolloin kylmäketju pääsee katkeamaan.

Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman asetuksen ((EU) N:o 1169/2011) 9 artiklan 1 kohdan mukaan seuraavien tietojen ilmoittami-

25.05.2023

nen on pakollista 10-35 artiklan mukaisesti, jollei tähän lukuun sisältyvistä poikkeuksista muuta johdu:

- a) elintarvikkeen nimi;
- b) ainesosaluettelo;
- c) elintarvikkeen tuotannossa tai valmistelussa käytetyt ainesosat tai valmistuksen apuaineet, joka on lueteltu liitteessä II, tai liitteessä II luetelluista allergioita ja intoleransseja aiheuttavista aineista ja tuotteista johdetut ainesosat tai valmistuksen apuaineet, joka ovat mukana valmiissa tuotteessa sellaisenaan tai jossakin muussa muodossa;
- d) tiettyjen ainesosien ja ainesosien ryhmien määrät;
- e) elintarvikkeen sisällön määrä;
- f) vähimmäissäilyvyysaika tai viimeinen käyttöajankohta;
- g) erityiset säilyvyysolosuhteet ja/tai käyttöolosuhteet;
- h) 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu elintarvikealan toimijan nimi tai toiminimi ja osoite;
- i) alkuperämaa tai lähtöpaikka siten kuin siitä on säädetty 26 artiklassa;
- j) käyttöohje, jos elintarvikkeen tarkoituksen mukainen käyttö ilman sitä on vaikeaa;
- k) juomien todellinen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina, jos alkoholipitoisuus on suurempi kuin 1,2 tilavuusprosenttia;
- l) ravintoarvoilmoitus

Euroopan parlamentin ja neuvoston antaman asetuksen ((EU) N:o 1169/2011) 12 artiklan 2 kohdan mukaan, kun on kyse valmiiksi pakatuista elintarvikkeista, pakolliset elintarviketiedot on esitettävä suoraan pakkauksessa tai siihen kiinnitetyssä etiketissä.

Maa- ja metsätalousministeriön elintarviketietojen antamisesta kuluttajille antaman asetuksen (834/2014) 4 §:n mukaan valmiiksi pakatun elintarvikkeen pakolliset pakkausmerkinnät on kaksikielisessä kunnassa myytäviin tai muuten luovutettaviin elintarvikkeisiin tehtävä ainakin suomen ja ruotsin kielellä.

Osassa Hakaniemen lihakaupassa myynnissä olevissa pakasteissa ei ollut mitään merkintöjä, ja osasta puuttui suomen- ja ruotsinkieliset merkinnät kokonaan. Hakaniemen lihakaupassa jäädytettiin lisäksi pakkaamatonta siipikarjanlihaa, jossa ei ollut mitään merkintöjä.

Elintarvikelain 14 §:n mukaan elintarvikkeista, elintarviketuotantoon käytettävistä eläimistä ja elintarvikekontaktimateriaaleista on ilmoitettava vastaanottajalle elintarvikesäännöksissä edellytetyt jäljitettävyystiedot. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen ((EY) N:o 178/2002) 18 artiklan mukaan elintarvikealan toimijan on kaikissa tuotanto-, jalostus-, ja jakeluvaiheessa huolehdittava siitä, että elintarvik-

25.05.2023

keet on mahdollista jäljittää. Elintarvikealan toimijoiden on voitava tunnistaa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on toimittanut niille elintarvikkeen, elintarviketuotantoon käytettävän eläimen tai sellaisen aineen, joka on tarkoitettu tai jonka voidaan olettaa tulevan lisätyksi elintarvikkeeseen. Tätä varten toimijoilla on oltava käytössä tähän tarkoitettut järjestelmät ja menettelyt, joiden avulla toimivaltaiset viranomaiset saavat nämä tiedot pyynnöstä käyttöönsä. Elintarvikealan toimijoilla on oltava myös käytössä sellaiset järjestelmät ja menettelyt, joiden avulla ne voivat tunnistaa muut yritykset, joille niiden tuotteita on toimitettu. Markkinoille saatetuissa tai todennäköisesti markkinoille saatettavissa elintarvikkeissa on niiden jäljittävyden helpottamiseksi oltava riittävät ja asianmukaiset pakkausmerkinnät tai tunnistetiedot tarkempiin säännöksiin sisältyvien asiaa koskevien vaatimusten mukaisesti.

Suomeen toimitettavien naudan, sian ja siipikarjan raakaa lihaa tai näistä valmistettua jauhelihaa sisältävien lähetysten mukana on oltava erityistakuuasetuksen ((EY) N:o 1688/2005) 8 artiklan e kohdan vaatima kaupallinen asiakirja ja laboratorion tutkimustodistus (salmonella). Asiakirjat on pystyttävä esittämään asiakirjat pyynnöstä. Hakaniemen lihakauppaan toimitettujen lihojen jäljitettävyyssiakirjoja ei toimitettu tarkastajan pyynnöistä huolimatta. Lisäksi osa tuotteista ei ollut jäljitettävissä puutteellisten pakkausmerkintöjen takia.

Perustelut uhkasakon asettamiselle

Elintarvikelain 68 §:n mukaan valvontaviranomainen voi tehostaa elintarvikelain nojalla annettua määräystä tai kieltoa uhkasakolla tai teettämis- ja keskeyttämisuhalla. Uhkasakkoa sekä teettämis- ja keskeyttämisuhkaa koskevissa asioissa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakolaissa säädetään.

Uhkasakkolain 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määräämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on velvoitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava. Määräjän pituutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun mahdollisuus noudattaa sitä sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Uhkasakkolain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

25.05.2023

Epäkohtien poistamiseksi on kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston tarpeen asettaa Finn Stars International Osakeyhtiölle uhkasakko, koska toimija ei ole tehnyt toimenpiteitä epäkohtien korjaamiseksi kehoituksista huolimatta. Toimija on myös toistuvasti laiminlyönyt elintarvikesäännösten noudattamisen eivätkä aiemmin annetut määräykset ja toiminnan keskeyttäminen ole olleet riittäviä sen varmistamiseksi, että toiminta saatettaisiin lainsäädännön edellyttämälle tasolle.

Ilmoitusvelvollisuus omaisuuden tai käyttöoikeuden luovutustilanteessa

Uhkasakkolain 18 §:n mukaan milloin uhkasakko, teettämishukka tai keskeyttämishukka on asetettu kiinteää tai irtainta omaisuutta koskevan päävelvoitteen tehosteeksi, velvoitetun omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan ilmoitettava luovutuksensaajalle, minkälainen päävelvoite ja uhka sitä koskee. Velvoitetun on lisäksi ilmoitettava uhan asettaneelle viranomaiselle luovutuksensaajan nimi ja osoite. Luovutuksella tarkoitetaan myyntiä, vaihtoa, lahjoitusta sekä vuokrausta ja vuokraoikeuden siirtoa.

Jos velvoitettu eli Finn Stars International Osakeyhtiö luovuttaa määräyksen kohteena olevan irtaimen tai kiinteän omaisuuden tai sen käyttöoikeuden kolmannelle, on sen ilmoitettava luovutuksensaajalle, millainen päävelvoite ja uhka tätä omaisuutta koskee. Ilmoitus on tehtävä luovutusasiakirjaan otetuina maininnoin tai muuten todisteellisesti. Finn Stars International Osakeyhtiön on ilmoitettava myös Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön elintarviketurvallisuusyksikölle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Sovellettavat oikeusohjeet

Elintarvikelaki (297/2021) 1, 6, 14, 55, 68, 75, 78 §
Uhkasakkolaki (1113/1990) 6, 7, 8, 18, 22, 23, 24 §
Hallintolaki (434/2003) 34, 36 §
Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (834/2014) 4 §
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarvikehygieniasta (EY) N:o 852/2004 liite II
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä (EY) N:o 178/2002 18 artikla
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille (EU) N:o 1169/2011 9 ja 12 artikla

Toimivaltaperuste

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

25.05.2023

Helsingin hallintosäännön 2 luvun 10 §:n mukaan kaupunkiympäristön ympäristö- ja lupajaosto on elintarvikelain 27 §:n mukainen kunnan valvontaviranomainen.

Päätöksen tiedoksi

Päätös toimitetaan velvoitetulle haastetiedoksi.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Zoja Juutilainen, vs. elintarviketarkastaja, puhelin: 09 310 38646
zoja.juutilainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkastuskertomus Finn Stars International 04.08.2022
- 2 Tarkastuskertomus Finn Stars International 30.08.2023
- 3 Tarkastuskertomus Finn Stars International 09.03.2023
- 4 Finn Stars kuuleminen elintarvikelain mukaisesta määräyksestä, määräajasta ja uhkasakosta 17.04.2023

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen jaoston päätös

Otteet

Ote

Finn Stars International
Osakeyhtiö

Otteen liitteet

Esitusteksti
Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen
jaoston päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Zoja Juutilainen, vs. elintarviketarkastaja, puhelin: 09 310 38646
zoja.juutilainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Tarkastuskertomus Finn Stars International 04.08.2022
- 2 Tarkastuskertomus Finn Stars International 30.08.2023
- 3 Tarkastuskertomus Finn Stars International 09.03.2023

25.05.2023

Asia/5

4 Finn Stars kuuleminen elintarvikelain mukaisesta määräyksestä, määräajasta ja uhkasakosta 17.04.2023

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen jaoston päätös

Otteet

Ote

Finn Stars International
Osakeyhtiö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Hallintovalitus, elintarvikelain mukainen
jaoston päätös

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö